



ತೀಜ್

ಬಂಜಾರರ ಹಸಿರು ಸಂಭ್ರಮ

ಬಂಜಾರ ಜನಾಂಗದ ಪರಂಪರೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಈ ಸಮುದಾಯದವರ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ವಿಭಿನ್ನ. ಇಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಬ್ಬ 'ತೀಜ್'. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಮಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಡಲೊಳಗೆ ಅವಿತಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನವರಿ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕೊಮಾರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 'ತೀಜ್' ಹಬ್ಬ ನಡೆಯಲಿದೆ.

■ ಜಿ. ಶಿವಕುಮಾರ



ಬಂಜಾರ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲ ರಾಜಸ್ಥಾನ. ಸೇವಾಲಾಲ್, ಮರಿಯಮ್ಮ, ಬಾಲಾಜಿ, ಹನುಮಾನ್, ತುಳಜ ಭವಾನಿ, ಚಾಮಡ್, ಜಗದಾಂಬ ದೇವಿಯ ಆರಾಧಕರು. ಇವರ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ 'ತೀಜ್' (ಗೋಧಿ ಸಸಿ ಹಬ್ಬ) ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು.

ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಈ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ವರೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಇದೆ.

'ತೀಜ್' ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬ. ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನನಾದ ವರ ಸಿಗಲೆಂದು ಈ ಹಬ್ಬದ ವೇಳೆ ಯುವತಿಯರು ಮರಿಯಮ್ಮ ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬನ್ನಿ ಹಬ್ಬದಂತೆ ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರರು 'ತೀಜ್' ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಬಾಳನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡು, ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಒಳಿತು ಮಾಡು ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳ ಹಬ್ಬ

32 ಸುಧಾ 31 ಜನವರಿ 2019

'ತೀಜ್' ಹಬ್ಬ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಾಂಡಾದ ಯುವತಿಯರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಗೆ ತೊಟ್ಟು (ಘೇಟ್ಯಾ) ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 'ಚಣ' ತರಲು (ಒಣಗಿದ ಸಗಣೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಮರಳು) ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತಂದ ಮರಳನ್ನು ಮರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಒಣಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜೆ ತಾಂಡಾದ ಹೆಗಸರು, ಅಜ್ಜಿಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಯುವತಿಯರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಸಗಣೆಯನ್ನು ಸೋಟಾದಿಂದ (ಒನಕೆ) ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಣ ಮರಳನ್ನೂ ಸಾಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲಸಂದೆ, ಉದ್ದು, ಮತ್ತು ಕಡ್ಡೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಬ್ಬದ ಮೊದಲ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಮಿತಿ ನೀಡುವ 21 ಸಣ್ಣ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳು ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆನೆಸಿಟ್ಟ ಗೋಧಿಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಗಣೆ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮತ್ತೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹರಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಉಳಿದ 20 ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯರು (ಐದು ಮಂದಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ) ಹಾಡುತ್ತಾ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಸಂಜೆ ಘೇಟ್ಯಾ ಧರಿಸಿ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯುವತಿಯರು, ನಾಲೆ, ಬೋರ್ ವೆಲ್, ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ತಂದು ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ಹೆಗಸರು ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿಯರ ಜೊತೆ ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂಬತ್ತು ದಿನ ಈ ಸಂಭ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದರೆ ಗೋಧಿ ಸಸಿಗಳು ಬೆಳ್ಳಗಾಗುತ್ತವೆ, ಅರಿಸಿಣ ಬಳಸಿದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಸಸಿಗಳು ಹಳದಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಸೊಪ್ಪು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ದಿನ ಯುವತಿಯರು ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಅರಿಸಿಣದ ಪುಡಿ ಬಳಸಿದ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಲ್ಲ. ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಗೋಧಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು (ತೀಜ್ ತೋಡರ್ ಧಾಡ್) ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ದೇವಿಯ ಗದ್ದಿಗೆ ಬಳಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿತ್ತಾರೆ. ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುರಿದು ಊರಿನ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಪೂಜಾರಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿಯಂದಿರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಯರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಮನೆಯವರು ಮತ್ತು ನೆಂಟರು ವಿವಿಧ ಮುಖಬೆಲೆಯ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೂವು ಮತ್ತು ನೋಟುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ನೋಡುಗರ ಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.